

ÖREBRO UNIVERSITET

AKADEMIN FÖR HUMANIORA,
UTBILDNING OCH
SAMHÄLLSVETENSKAP

Utbildningsplan

Dnr CF 52-482/2007

Sida 1 (6)

SPECIALPEDAGOGISKT PROGRAM, 90 HÖGSKOLEPOÄNG

Special Education Programme, 90 higher education credits

Utbildningsprogrammet är inrättat den 20 augusti 2001 av sektionsnämnden för lärarutbildning. Utbildningsplanen är senast fastställd den 14 september 2007 av fakultetsnämnden för utbildningsvetenskap. Avsnitt 3.2, 3.3 och 7.1 är ändrade genom beslut av fakultetsnämndens ordförande den 11 december 2008 (dnr CF 52-670/2008).

1 ALLMÄNT

Specialpedagogiskt program vid Örebro universitet omfattar 90 högskolepoäng och leder till en specialpedagogexamen på avancerad nivå. Den studerande förbereds för att självständigt arbeta nära skolans ledning och verka för skolans goda miljö för alla elever och särskilt för elever i behov av särskilt stöd.

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(1 kap. 9 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för Specialpedagogiskt program

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § HL)

För specialpedagogexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagog för barn och elever i behov av särskilt stöd inom förskola, förskoleklass, fritidshem, skola eller vuxenutbildning.

Kunskap och förståelse

För specialpedagogexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap och förståelse inom specialpedagogik.

Färdighet och förmåga

För specialpedagogexamen skall studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå,
- visa förmåga att utforma och delta i arbetet med att genomföra åtgärdsprogram i samverkan mellan berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa fördjupad förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor för kollegor, föräldrar och andra berörda, och
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För specialpedagogexamen skall studenten

- visa självkännet och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

(bilaga 2, högskoleförordningen [HF])

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Utbildningen utgörs av obligatoriska kurser. Verksamhetsförlagd utbildning ingår i utbildningen. Av utbildningens 90 högskolepoäng utgör examensarbete 15

högskolepoäng. Samtliga kurser som ingår i programmet ges inom huvudområdet pedagogik.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Specialpedagogiska områden och perspektiv, avancerad nivå, 30 högskolepoäng (pedagogik)

I centrum för kursen står perspektiv på och kunskaper om specialpedagogiska verksamhetsområden. Efter avslutad kurs skall den studerande ha förmåga att arbeta förebyggande och undanröjande av hinder och svårigheter i olika lärmiljöer. Dessutom ska den studerande ha förmåga att genomföra åtgärdsprogram i samverkan med berörda aktörer samt kunna stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer.

Under kursen granskas för specialpedagogik centrala problemområden och den specialpedagogiska verksamhetens förutsättningar och villkor samt specifika områden med specialpedagogisk relevans fokuseras. Utifrån kritiska reflektioner kring innebörden av olika funktionshinder och dess konsekvenser i pedagogiska sammanhang samt etiska ställningstaganden och värderingar i anslutning till problematiken kring normalitet och avvikelse, skall den studerande kunna leda utvecklingen av det pedagogiska arbetet med målet att möta behoven hos alla barn och elever.

Styrning och förändring: specialpedagogiska frågor, avancerad nivå, 30 högskolepoäng (pedagogik)

Den studerande skall efter avslutad kurs ha fördjupad förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor. Kommunikation och samtal samt grupprocesser analyseras utifrån olika teoretiska perspektiv och skall även leda till tillägnet av färdigheter att handleda enskilt och i grupper.

Dessutom skall den studerande ha förmåga att självständigt genomföra pedagogiska utredningar samt analysera svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå. Skolans styrdokument fokuseras och olika modeller för utvecklingsarbete, utvärdering och kvalitetsredovisning granskas, vilket skall leda till att den studerande självständigt kan genomföra ett vetenskapligt orienterat skriftligt arbete.

Specialpedagogik som forskningsområde, avancerad nivå, 30 högskolepoäng (pedagogik)

Efter avslutad kurs skall den studerande ha kunskap om vetenskaplig grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete inom specialpedagogik samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen. Vidare fordras förmåga dels att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter, dels att identifiera behovet av ytterligare kunskap och kompetensutveckling.

Under kursen studeras och granskas forskning inom specialpedagogik vilken förankras i vetenskapsfilosofiska och vetenskapsteoretiska resonemang. Färdigheter att söka och värdera vetenskaplig kunskap i specialpedagogiskt forskningsområde

visar den studerande i genomförandet av ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 högskolepoäng.

3.3 Studieformer

Undervisningen bedrivs i flera former såsom föreläsningar, seminarier, praktiska övningar, individuella arbeten och grupparbeten samt projektarbeten.

Verksamhetsförlagd utbildning och fältstudier ingår i de två första kurserna.

Studierna är utformade för att stimulera det kritiska reflekterandet, förmågan att söka och värdera information, förmågan att självständigt följa kunskapsutvecklingen samt förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. Till programmet knyts webbstöd genom kursplattformen Blackboard. För närmare beskrivning, se respektive kursplan och studiehandledning.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Internationellt studentutbyte medges inom ramen för programmet.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskalan framgår detta av respektive kursplan.

Obligatoriska moment förekommer i form av obligatorisk närvaro under verksamhetsförlagd utbildning och seminarier, men kan även krävas under andra delar av utbildningen. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination.

6 EXAMEN

Specialpedagogexamen (Graduate Diploma in Special Education)

Specialpedagogexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursföreläsningar om 90 högskolepoäng. Därtill ställs krav på annan avlagd lärarexamen. Inom ramen för kursföreläsningarna skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng. I examensbeviset skall det anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

Mål, se punkt 2.2.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examina.

7 BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

För att vara behörig till programmet krävs

Grupp A: Lärarexamen om 180-330 högskolepoäng för verksamhetsområdena förskola, förskoleklass eller grundskolans tidigare år eller motsvarande.

Grupp B: Lärarexamen om 180-330 högskolepoäng för verksamhetsområdena grundskolans senare år eller gymnasieskolan eller motsvarande.

För båda grupperna krävs dessutom tre års yrkeserfarenhet på heltid som lärare efter lärarexamen. Dessutom krävs ett fullgjort självständigt arbete om minst 15 högskolepoäng eller motsvarande.

För ytterligare information, se Antagningsordning.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurser inom programmet

För att bli antagen till kurser inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörighet som föreskrivs. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

8 URVAL OCH PLATSGARANTI

8.1 Urval till programmet

Urval inom grupp A respektive grupp B sker på grundval av antalet avklarade akademiska poäng senast sista anmälningssdag.

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräkning av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av processchefen för Studentservice (se delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräkning i övriga fall fattas av respektive akademichef (se delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräkningen.

10 ÖVRIGT

Studieorten är Örebro och samtliga kurser inom utbildningen ges på svenska

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17 § HF)

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2009.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2005 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 9 maj 2003 till och med vårterminen 2009.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2006 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 9 maj 2003 till och med vårterminen 2010.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2007 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 14 september 2007 till och med vårterminen 2011.

De som påbörjade utbildningen höstterminen 2008 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 14 september 2007 till och med vårterminen 2012.